

Det talte ord gælder

Samrådsspørgsmål AG

Ministeren bedes redegøre for, hvilke sociale konsekvenser ministeren mener, at det vil have for en nedslidt borger med under 5 år til folkepensionsalderen, der ikke kan blive visiteret til seniorførtidspension, og ikke er berettiget til kontanthjælp eller dagpenge, at vedkommende med regeringens udspil ikke kan få efterløn, og som efter 52 uger falder for varighedsbegrænsningen af sygedagpenge.

Svar:

Som socialminister lægger jeg vægt på, at der skal være råd til at hjælpe de udsatte borgere i samfundet. Også i fremtiden.

Efterlønnen er *ikke* en ordning for de udsatte i det danske samfund. Det er en ordning, hvor de fleste er helt almindelige danskere, som har valgt at betale efterlønsbidrag og at være medlem af en A-kasse.

Det er også en ordning, som koster 16 milliarder kroner om året. Det svarer til udgifterne til 150.000 vuggestuepladser eller 260.000 børnehavepladser eller til

mere end den samlede indsats for udsatte børn og unge. Hvert år.

Det er penge, som vi betaler sunde og raske mennesker for at forlade arbejdsmarkedet.

Det, mener jeg, ikke er rimeligt at bruge skatteydernes penge på. Jeg mener, at de penge er bedre brugt på andre formål – for eksempel at fremtidssikre hjælpen til de udsatte borgere i vores samfund.

Konkret spørges der så til, hvad de sociale konsekvenser ved at afskaffe efterlønnen vil være for en nedslidt person med under fem år til folkepensionsalderen, der er for rask til at få seniorførtidspension, og som efter 52 uger falder for varighedsbegrænsningen på sygedagpenge.

Lad mig starte med de forsørgelsesmæssige konsekvenser for personen i eksemplet.

Det mest oplagte vil være, at personen får et seniorfleksjob, som jo er muligheden for dem, der ikke kan klare et almindeligt job, men som har en væsentlig og

varig begrænsning i arbejdsevnen. Det passer med den beskrivelse, som ligger i spørgsmålet, nemlig at vedkommende er nedslidt, men ikke kan få seniorførtidspension.

Hvis personen *ikke* kan tildeles et seniorfleksjob, må det være, fordi vedkommende ikke har en væsentlig og varig nedsættelse af arbejdsevnen. Personen er med andre ord for rask til et fleksjob.

Én af mulighederne i dette tilfælde kunne være ansættelse på seniorvilkår. Der er i de senere år indført en række fleksible muligheder, som gør det lettere og mere attraktivt for seniormedarbejdere at blive på arbejdsmarkedet. En seniorordning giver for eksempel mulighed for, at en ældre medarbejder kan blive på arbejdspladsen i en mindre belastende stilling, eller at medarbejderen kan få mindre belastende arbejdsfunktioner. Samtidig kan medarbejderen gå ned i tid og bevare et pensionsgrundlag, der tager udgangspunkt i lønnen i den gamle stilling.

Hvis personen i en periode alligevel ikke kan forsørge sig selv på grund af sin sygdom, kan vedkommende søge kontanthjælp. Det forudsætter, selvfølgelig, at

personen ikke er omfattet af én eller flere af de forlængelsesmuligheder, der er i sygedagpengeloven.

Hvis personen i så fald ikke har ret til kontanthjælp, kan det kun skyldes, at personen har formue eller er gift, og ægtefællens indkomst er så høj, at familien ikke er berettiget til kontanthjælp. Det betyder, at ægtefællen har en indkomst, der svarer til, hvad de begge to ville være berettiget til i kontanthjælp. Parrets økonomiske situation vil således være lige så god som for et ægtepar på kontanthjælp, og formodentlig bedre.

Rent forsørgelsesmæssigt kan der altså ske flere forskellige ting. Personen kan komme i fleksjob eller blive ansat på seniorordning. Eller blive selvforsørgende, hvis den økonomiske situation er for god til kontanthjælp.

Det forhold, at der er en varighedsbegrænsning på sygedagpenge, er i mine øjne ikke en problemstilling, der bør knyttes til efterlønnen eller til en bestemt aldersgruppe. Den samme situation med varighedsbegrænsning kan jo lige så vel opstå for yngre menne-

sker med meget længere tid til pensionsalderen eller for personer, der ikke er medlem af en a-kasse og ikke har indbetalt efterlønsbidrag. Skal *de* så også have lov til at gå på efterløn?

Det har aldrig været tanken, at efterløn skulle være en erstatning for sygedagpenge. En af betingelserne for at få efterløn i dag er rent faktisk, at man er rask og til rådighed for arbejdsmarkedet den dag, man får sit efterlønsbevis. Langt de fleste, som går på efterløn kommer fra helt almindelig beskæftigelse.

Derfor kan jeg heller ikke se, at det noget konstruerede eksempel i spørgsmålet skulle være et argument for at bevare efterlønsordningen.

Der spørges også til de *sociale konsekvenser* i eksemplet. Det tror jeg desværre ikke der findes et generelt svar på.

De sociale konsekvenser vil jo afhænge af en lang række faktorer i borgerens liv såsom netværket i form af familie og venner, og hvad vedkommende i øvrigt har af bolig-mæssige og økonomiske forhold. De vil

selvfølgelig også afhænge af, om personen kommer i fleksjob, bliver ansat i en seniorordning eller bliver selvforsørgende.

Jeg tror faktisk, der er mange mennesker, for hvem det rent socialt ikke er en fordel at gå på efterløn. En tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet medfører jo også mere social isolation.

Det er klart, at hvis personen har nogle bagvedliggende sociale problemer, vil det også være muligt at sætte ind med en social indsats. Det er sådan set helt uafhængig af den pågældendes forsørgelsesgrundlag. Men igen vil det jo helt afhænge af de konkrete omstændigheder for denne fiktive person.

Jeg sagde indledningsvist, at jeg ikke mener, at det er rimeligt at bruge 16 milliarder kroner om året på at betale sunde og raske mennesker for at forlade arbejdsmarkedet.

Lad mig afslutningsvist understrege, at jeg stadig mener, at det er den kontekst, vi bør se spørgsmålet i.

Der er i dag ca. 130.000 danskere på efterløn. Det er over en tredjedel af samtlige 60-64-årige.

I fremtiden får vi brug for disse hænder på arbejdsmarkedet. Så vi kan bevare velfærden for dem, som virkelig trænger. For børnene, for de ældre og for de mest udsatte i vores samfund.

Tak.